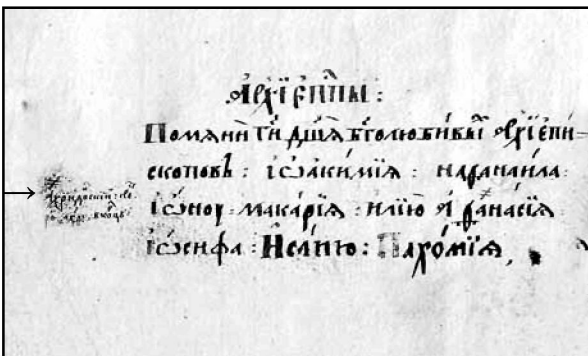

Афанасій (* ? – † м. Корець, 1609)

Охридський архієпископ, духівник В.-К. Острозького. Можливо, тотожний із кіпрським архієпископом Афанасієм (1590-ті рр.). Зі слів прибулого у вересні 1603 р. з Острога до Москви ерусалимського архімандрита Феофана російські писарі занотували: “А Критский де ... архиепискуп Афанасей и ныне у князя Василья Острожского, а живет в вотчине ево, ему де, князю Василью Острожскому, отецъ духовной, князь де Василей архиепискупа жалует”. 27 жовтня 1603 року разом із валкою грецьких владик на російський кордон приїхав і “Хридонсково монастыря Пресвятыя Богородицы архиепискуп Афанасей”. Вочевидь, саме йому належав на острозькому передмісті Бельмажі “двір архієпископа” з 26 селянами, згаданий в інвентарі міста 1603 року.

Запис про смерть архієпископа Афанасія
в Межигірському пом'янику

Згодом перебрався до Корецького монастиря, під протекторат князів Корецьких. У пом'янику прикиївського Межигірського монастиря серед архієпископів згадано “Афанасіа... Ахридо^нскій: пре^{ст} ро^к ХАΘ в Ко^рцу”. Після нього залишились клейноди, які вважалися клейнодами візантійських імператорів. Нібито до предка владика “у Константинополі під час війни з Туреччиною” потрапили: “золота, оздоблена дорогоцінним камінням корона, таким же камінням при-

крашений скіпетр, золота держава і золотий піднос, на якому цю корону приносили грецьким царям”.

Джерела: Акты времени Лжедмитрия 1-го. 1603-1606 // Чтения Общества истории и древностей российских. – Москва, 1918. – Кн. 1. – С. 4, 29, 31; ІР НБУВ. – N 374П/375. – Арк. 17 зв.; Малышевский И. И. Александрийский патриарх Мелетий Пигас и его участие в делах русской церкви: В 2-х т. – Киев, 1872. – Т. 1. – С. 445-447, 463-464; Описи Острожчини другої половини XVI – першої половини XVII ст. / Упоряд. В. Атаманенко. – Київ – Острог – Нью-Йорк, 2004. – С. 78; ЦДІАУК. – Ф. 220. – Оп. 1. – Спр. 129. – Арк. 1.

Ігор Мицько

Афанасій Китайчич (* ? – † після 1634, Росія)

Український та російський церковний діяч. Посилаючись на різноманітні документи, зокрема, пом'яники Дерманського та Межигірського монастирів, І. Мицько вважає, що А. навчався в Острозі або був пов'язаний з Острогом (Мицько І. З. Острозька слов'яно-греко-латинська академія (1576-1636). – Київ, 1990. – С. 95). Принаймні не викликає сумніву, що А. походив з Острожчини або жив тут. Належав до представників консервативного, православно-традиціоналістського спрямування. Був ченцем Преображенського монастиря в Четвертні на Волині, де, можливо, співпрацював із володимирсько-берестейським православним єпископом Іезекіїлем Курцевичем. У 1626 р., будучи делегованим Києво-Печерською лаврою та Київським братством, прибув до Москви. Із 15 червня 1627 року оселився в Росії. Цього ж року рецензував “Євангеліє учительне” Кирила – Транквіліона Ставровецького – твір, у якому автор намагався відійти від грецьких зразків і дати свої оригінальні

тлумачення євангельських текстів. Рецензія А. виявилася негативною, а цей твір у Росії був визнаний як єретичний. Із 1627 до 1630 рр. А. був ігуменом Нікітського монастиря в Переяславі-Залеському, з 1630 до 1634 рр. – архимандритом Володимирського Рождественського монастиря.

Література: Мицько І. З. Острозька слов'яно-греко-латинська академія (1576-1636). – Київ, 1990. – С. 95; Харлампович К. Западнорусские православные школы XVI и начала XVII века, отношение их к инославным, религиозное обучение в них и заслуги их в деле защиты православной веры и церкви. – Казань, 1898. – С. 41, 110-111.

Петро Кралюк

Ахілеос Еммануїл (* ? – † ?)

Культурний діяч. У 1580-1584 рр. навчався у Римській грецькій колегії св. Афанасія, яка готувала католицьких місіонерів для православного Сходу. У надрукованому в 1593 р. Львівським братством посланні Мелетія Пігіса “Про християнське благочестя” вміщений грекомовний вірш А. на честь його автора. 30 січня 1595 року написав листа з Острога до Дубна Кирилові Лукарісу. Ймовірно, співпрацював із діячами Острозького осередку, які широко використовували грецькі тексти. Міг викладати в ОА грецьку мову.

Література: Киселев Н. П. Греческая печать на Украине в XVI веке // Книга. – Москва, 1962. – Сб. 7. – С. 191; Мицько І. З. Острозька слов'яно-греко-латинська академія (1576-1636). – Київ, 1990. – С. 82.

Петро Кралюк